

V SVOBODNI GRČJI SESTAVljena ZAČASNA VLADA

Grška časnikarska agencija poroča, da je sestavljena začasna demokratična vlada Svobodne Grčije. V proglasu Demokratične Armade je rečeno, da je vsled uničenja nacionalne neodvisnosti in nespoštovanja nacionalne vlade bil ta korak več kot potreben. Cilji začasne vlade Svobodne Grčije so sledeči:

1. Nadaljevanje in razvijanje z vsemi sredstvi borbo grškega naroda proti tujim imperijalistom in grškim hlapcem v namenu da se upostavi svoboda in neodvisnost v Grčiji.

2. Izvajanje ljudskih in demokratičnih mer v pravosuđu, šolstvu, agrarni reformi, da se zadovolji neobhodne potrebe ljudstva. Vlada bo izdelala zakone v tem pravcu, kateri bodo objavljeni v uradnem časopisu. Vse delo vlade bo zasnovano na Dekretu Vrhovnega štaba Demokratične Armade od 10. avgusta 1947. leta. Čim bo mogoče, bo vlada izvedla splošne volitve za Narodno skupščino.

Zčasna vlada je sestavljena kot sledi: Ministrski predsednik in minister obrambe, General Markos, podpredsednik vlade in minister za notranje zadeve, J. Joannides (eden od organizatorjev E.A.M.A.), minister za zunanje zadeve, Petros Roussos (član Komunistične partije Grčije), finančni minister, Vassilis Bartziatos (eden organizatorjev odpora v Atenah za časa vojne), minister zdravstva in zdravniški minister prosvete, Petros Kokalis (profesor kirurgije na univerzi v Atenah, ki je bil minister zdravstva v Narodni osvobodilni vladi profesorja Svolosa), poljevalski minister, Dimitrios Vassilis, pravosodni minister, Militiades Porfirogenis (član Politbura Komunistične partije), in minister za gospodarstvo ter začasni minister prehrane, Leonidas Stringos (znameniti član pokreta odpora za časa vojne in nekaj časa urednik Rizospastisa).

Grška časnikarska agencija javlja, da je minister pravosuđa v novi demokratični vladi Svobodne Grčije naslovil na ljudstvo apel v katerem oboja monarho-fašistične vlastodržce v Atenah kot "vlado, katere ni ljudska", kakor tudi one kateri so se prodali grškim

fašistom in tujim imperijalistom. Porfirogenis je izjavil, da je bilo v zvezi s situacijo in borbo demokratičnih sil, nujno potrebno osnovati Začasno vlado, katere odgovarja željam celokupnega demokratičnega prebivalstva Grčije.

Spominjajoč na junaško borbo grškega naroda za svobodo v preteklosti proti Italijanom in Nemcem ter proti britanski intervenciji decembra 1944 leta, je Porfirogenis oddal spoštovanje onim, ki so položili svoja življenja v teh borbah — nato je nadaljeval: — "Sedanje borbe so vsiljene grškemu ljudstvu, vključno mnogim večkrat ponavljanim apelom za pomirenje na demokratični podlagi. V odgovor na te apele se je pojavil teror in Grčijo so zaslužile tuje sile.

"Najvišja naloga naroda" — je nadaljeval Porfirogenis — se sestoji v tem, da se konča tak položaj. Zato je osnovana prva Začasna demokratična vlada Svobodne Grčije. Ko se na naš poslednji opomin ni odgovorilo, je bilo očividno, da je Svobodna Grčija nujna. Glavni cilj vlade — je dejal Porfirogenis — je mobilizacija celokupnega naroda za osvobodjenje in demokracijo. Volitve v narodno skupščino bodo izvedene kakor hitro bodo prilike dopuščale in vlada bo podprla narodne interese in stvar grške neodvisnosti.

Porfirogenis je pokazal tudi na dejstvo, da so grški vlastodržci spremenili Grčijo v kolonijo in jo pretvorili v odskočno desko za napad proti demokratičnim narodom in Sovjetski zvezi. On je pa poudaril, da Grčija ne more biti pod nadzorom tujih sil, da bi bila v okviru O.Z.N., tako, da bi Grčija mogla postati faktor miru. "Mi bomo nadalje utrjevali prijateljske odnose z Sovjetsko zvezo, z ljudskimi demokracijami in vsemi demokratičnimi narodi sveta." je dejal on. —

Na koncu je Porfirogenis rekel: "Mi začnemo svoje delo v optimističnem razpoloženju, mi ne podcenjujemo težkoče, toda mi vemo, da je na naši strani grški narod in Demokratična Armada, ki je nezmagljiva sila, mi vemo tudi to, da so na naši strani vsi demokratični narodi sveta."

Rumunjski kralj Mihael se odpovedal prestolu

RUMUNIJA PROGLAŠENA ZA LJUDSKO REPUBLIKO

Bukarešt, (Tanjug) — Dne 30. decembra 1947 ob 12. uri je rumunjski kralj podpisal odpovedni akt v katerem je rečeno, da so se v življenju rumunjske države poslednjih nekoliko let izvršile globoke politične, ekonomske in socialne reforme, ki so storile nove odnose med glavnimi faktorji državnega življenja.

"V takem položaju — pravi kralj v svojem proglasu — prevzemajoč na sebe popolno odgovornost, smatram, da monarhistično urejenje ne odgovarja več današnjim življenjskim pogojem rumunjske države in da predstavlja resno zapreko na potu daljnjega raz-

PO ODPOVEDI JE BILA PROGLAŠENA REPUBLIKA

Na posebnem zasedanju rumunjske narodne skupščine je bil iste dne sprejet zakon o proglašenju Ljudske Republike Rumunije.

Z prenehanjem monarhije se odpirajo nova pota ljudski demokraciji, ker je rumunjska vlada istega dne popoldne naslovila razglas rumunjskemu narodu v katerem je rečeno, da je z odpovedjo kralja Mihaela rumunjski narod dobil svobodo, da si sam izbere obliko svojega državnega vladanja.

"Rumunjski narod" — je rečeno v proklamaciji — "osvobojen 1944. leta izpod jarma fašističnega okupatorja in njegovih hlapcev, je vzel usodo v svoje roke. Na čelu z organiziranim in zavednim in odločnim delavskim razredom, zaveznikom delovnih poljedelcev, je rumunjski narod zavrgel boljšarski režim in kaznoval izdajalce ljudskih interesov, odstranjujoč z državne uprave vse one, ki so branili interese njegovih zavojvalcev. Na ta način je rumunjski

narod uspel ustvariti demokratični režim, katerega danes nadalje utrjuje.

"Monarhija je predstavljala zapreko na potu nadaljnjega razvoja naše države k režimu ljudske demokracije, ki zagotavlja delavnim ljudem naše države dobro materialno in kulturno stanje, zagotavlja neodvisnost in suvereniteto rumunjske države. Z odpravo monarhije se odpirajo naši ljudski demokraciji nova pota veličastnih del.

"Delavci, poljedelci in intelektualci — vojak, podčastniki in častniki — državljani in državljanke, uveličajmo novo življensko obliko naše države — Rumunjsko Republiko, domovino vseh onih kateri delajo fizično in intelektualno po vaseh in mestih." je rečeno v proklamaciji.

Proklamacijo so podpisali, Ministrski predsednik rumunjske vlade, dr. Groza, člani rumunjske vlade in vsi državni podtajniki.

RADOSTNA VEST KANADSKIM SLOVENCEM

V domovini sprejeli pošiljko, ki so jo prispevali Kanadski Slovenci

POŠILJKA NEPRECENLJIVE VAŽNOSTI ZA ZDRAVLJENJE TUBERKULOZE

Z radostjo poročamo naslednjo vest, ki smo jo prejeli iz domovine od našega poznane Dr. Neubauerja, direktorja instituta na Golniku. Vse ostalo naj govori njegovo dobesedno priobčeno zahvalno pismo, ki je naslovljeno na vse Slovence in se glasi:

"Dragi slovenski rojaki!

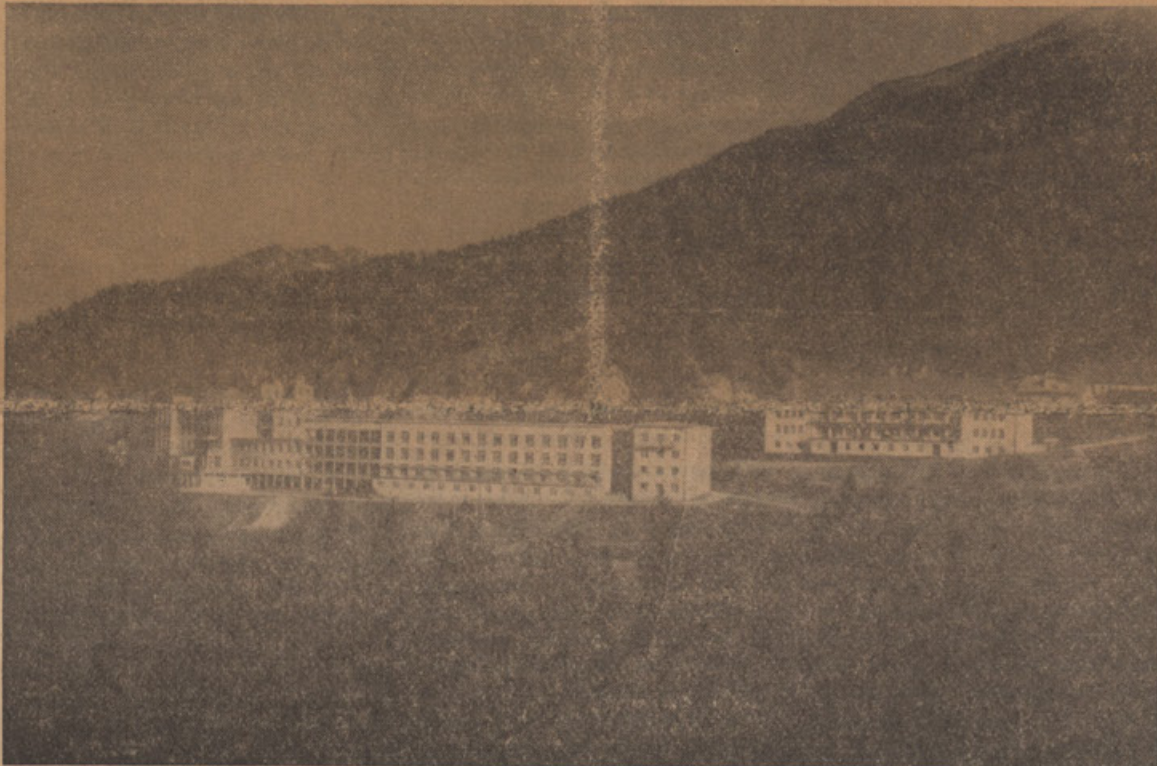
"Od Centralnega odbora Jugoslovanskega Rdečega križa v Beogradu smo danes prejeli dopis, v katerem nas Centralni odbor obvešča, da je s parnikom "SS Marchport" odpremljena rentgenska aparatura za naš Institut. Čeprav je dragocena pošiljka filmov že zdavnaj prispela, smo vendar čakali s tem pismom, da bi se vam

za vse skupaj naenkrat zahvalili.

"Toda, ker želimo, da bi še pred Novim letom prejeli to naše pismo, hočemo sedaj priložnost, ko smo prejeli obvestilo o prihodu aparatov, izkoristiti zato, da se vam prav od srca zahvalimo za vso Vašo ljubezen, za Vaše ogromno razumevanje, za vse naše težave in naše hotenje in za vso Vašo požrtvovalnost v kampanji za

pomoč Jugoslaviji.

"Filmski material je prispel s "SS Actor" preko Trsta že septembra (1947). Ti filmi, določeni za fluorografske posnetke pljuč tisočev naših delavcev in kmetov, so neprecenljive važnosti za našo kampanjo proti tuberkulozi. Ker pa je bil naš Institut za časa prispetja pošiljke dovolj preskrbljen s filmi in ker imajo filmi samo omejen rok, do katerega se morajo potrošiti, smo Centralni odbor Jugoslovanskega Rdečega Križa pooblastili da jih razdeli narodnim republikam oziroma ministrstvom za ljudsko zdravje narodnih republik.

Slika predstavlja bolnico na Golniku, ki je posebni Institut za zdravljenje tuberkuloze ali sušice, kamor so bili poslani x-ray aparati in druge potrebščine za katere so prispevali Kanadski Slovenci.

Filmi so bili, upoštevajoč potrebe, razdeljeni takole:

	filma	fixsira	razvijačev
	rolni	kanti	kant
a) Glavnemu odb. RK Slov. za Min. zdravja	15	2	2
b) Glavnemu odb. RK Hrvatske za Ministrstvo zdravja	10	2	2
c) Pokrajinskemu odb. Novi Sad za Pover. nar. zdravja	25	3	4
d) Glavnemu odb. RK Srbije za Ministrstvo zdravja	30	4	5
Za Glavno vojno bolnico	15	4	5
e) Glavni odb. RK Bosne in Hercegovine za Min. zdravja	30	3	5
Skupaj	125	16	20

SESTAVA NOVE DEMOKRATIČNE VLADE, UDA- REG ZA AMERIŠKE PLAČANCE

Beograd, (Tanjug) — Kakor poroča radio postaja Demokratične Armade Grčije, je sestava Prve začasne vlade Svobodne Grčije povzročila ogromno navdušenje vsega grškega naroda. Posebni vtis je pustil oni del Vladnega programa, ki govori o hitrem osvobodjenju in upostavi miru v deželi in o bodočem demokratičnem urejenju Grčije. V vrstah bojevnikov Demokratične armade je vest o sestavi vlade na čelu z generalom Markosom pozdravljena z največjo radostjo.

Za monarho-fašistične kroge ameriških plačancev, — je dejala radio postaja — sestava nove demokratične vlade v Grčiji predstavlja težak udarec. Poskušaji monarhofašistov so usmerjeni v dve smeri. Z ene strani poskušajo z terorističnimi in s policijskimi merami, aretacijami stotine državljanih, ubojstvi po ulicah in v iz-

vrševanju smrtnih kazni, udušiti ogromno navdušenje grškega naroda, a z druge strani nameravajo izzvati intervencijo Združenih narodov in od Amerikancev izvleči večjo ekonomsko "pomoč".

Po konferenci, katero so imeli Sofulis, Rendis in Caldaris 26. decembra je bila objavljena odločba, da se naj pojača teror proti Komunistični partiji in proti vsem onim, ki z njo sodelujejo.

Policijska direkcija v Atenah je objavila, da je zaprtih 300 komunistov in da se peča z odkritjem mreže, komunističnih organizacij v Atenah. Ob istem času se tudi nadaljuje poskus od strani dvorskih krogov na čelu z visoko duhovščino, da se naj upostavi fašistična vojna diktatura.

Te mere in poskušaji — pravi radio postaja — najboljše kažejo koliko zmešnjave v vrstah monarhofašistov je napravila vest, da

V istem razmerju kot filme smo razdelili tudi fiksirano sol in razvijalec. Globoko smo prepričani, da smo na ta način najbolj ustrezli koristi naše borbe proti tuberkulozi, obenem pa, da se bošče tudi Vi s to odločitvijo popolnoma strinjali.

Oba rentgenska aparata, stacionarni, kakor tudi mobilni, bosta služila potrebam našega Instituta. Čim bomo aparate prejeli, Vas bomo takoj obvestili.

Ne vem, če smemo ob tej priliki izraziti še eno prošnjo. Za potrebe Zveznega Instituta na Golniku bi nujno rabili večjo količino rentgenskih filmov za slikanje rentgenske pozitivne in filmov za fotografske diapozitive 13 x 18. Če vam bi bilo mogoče od rentgenskih filmov nabaviti za nas 20 grosov, od ostalega materiala pa po 10 grosov, bili bi vam izredno hvaležni in bi to predstavljalo veliko pomoč za naše praktično in znanstveno delo. Zraven bi pa prosili za odgovarjajočo količino razvijalca, ker zahtevajo ti filmi poseben način razvijanja.

Ob koncu še enkrat ponovim našo najiskrenejšo zahvalo, za vse kar ste storili za nas. Obenem pa hočemo porabiti priliko, da vsem našim dobrim Slovincem v Kanadi prav iskreno želimo mnogo sreče in uspeha v Novem letu z željo, da bi Vas mogli pozdraviti v domovini.

S tovariškim pozdravom

Upravitelj: Manfreda

Direktor Instituta;
Dr. Neubauer.

je sestavljena začasna demokratična vlada Svobodne Grčije.

NAMERNO ZAVLAČEVANJE Z IMENOVANJEM TRŽAŠKEGA GUVERNERJA

Beograd, (Tanjug) — Predstavniki ministrstva zunanjih zadev Italije, vsled cele vrste zločinov, storjenih za časa okupacije v Jugoslaviji, registrirana kot vojna zločinka po Komisiji Združenih narodov v Londonu.

Tadeo Orlando je poveljal do konca leta 1942 italijanski diviziji "Granatieri Sardenja", katere se je nahajala v Sloveniji. Kot poveljnik te divizije je general Orlando samo v dobi od 5. maja do 30. julija 1942. leta ukazal ustreliti 118 talcev. Za časa ofenzive v juliju in avgustu 1942. leta so njegove enote po njegovem poročilu pobile 538 ujetih bojevnikov Narodno Osvobodilne vojske. V septembru 1942. so enote pod njegovim poveljstvom požgale vas Drežnico in več okoliških vasi. Ob tem času je bilo polovljenih in odpeljanih v koncentracijska taborišča 3.800 ljudi. V vsem tem kraju ni ostala niti ena hiša cela, a oropana je bila vsa živina, hrana in premičnine prebivalstva.

Vojni zločinec Alchide Marac, kot major italijanske vojske v 23. pešpolku "Komo" divizija "Isongo" je kot adjutant komandanta polka sestavljal navedbe za vršenje zločinov, nadzoroval njihovo izvrševanje in pošiljal poročila o izvršenih zločinih. Med drugim so odelki polka "Komo" ustrelili od avgusta 1942 do marca 1943. leta 47 bojevnikov Narodno osvobodilne vojske.

Minister Badnjevič je podčrtal, da je vlada FLRJ zasnovala svoje ahteve za izročanje teh dveh vojnih zločincev na odredbi točke 1. člena 45 mirovne pogodbe napram čemur se je italijanska vlada obvezala zagotoviti aretacijo in izročiti na sodišče one osebe, katere so storile ali povzročile vojne zločine ali sodelovale pri vojnih zločinih.

"Dejstvo, — je dejal Badnjevič — da poanani vojni zločinci zavzemajo tako visoka mesta v državi in upravi Italije, nam pove, da je zahteva za kaznovanje vojnih zločincev ne samo ena mera upravičenosti, ampak neobhodno potrebna radi upostave dobrih odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

Minister Badnjevič je dodal, da je jugoslovanska vlada preko svojega poslanika v Rimu predložila italijanski vladni listo kandidatov za guvernerja Trsta.

Odgovarjajoč na vprašanje v zvezi z zahtevo Vlade FLRJ, da se ji izroči italijanski vojni zločinci, Tadeo Orlando in Alchide Maraca, kateri danes zavzemajo visoke položaje v Italiji, je minister Badnjevič naglasil, — "da sta, divizijski general Orlando in Alchide Maraca, od katerih prvi je generalni tajnik ministrstva vojne in

Henry Wallace ožigosal zunajno politiko Z.D.A.

PRAVI DA BO KANDIDIRAL ZA PREDSEDNIKA

New York. — V teku politične turneje po državi New York je bivši podpredsednik ZDA ostro obsodil sedanjo politiko ameriške vlade in zagovarjal politiko miru in varnosti v svetu. V zvezi z napadi ameriške reakcije in monopolističnega tiska na dežele Vzhodne Evrope je Wallace dejal:

"Oni ljudje, ki največ govore o naši borbi za svobodo v inozemstvu, sumljivo molče o tem kako grška in turška vlada, južno-ameriški diktatorji in Čeng Kaišekova vlada duše vsako svobodo."

SVETU KANADSKIH JUŽNIH SLOVANOV

Povratniki tretje grupe so poslali iz skupne večerje, ki so jo imeli v Zagrebu z Ljudsko Fronto za mesto Zagreb, naslednje pismo:

"Iz skupne večerje, ki smo jo priredili skupaj z Ljudsko Fronto za mesto Zagreb pošiljamo preko SKJ Slovanov vsemu našem narodu v Kanadi, presrečne pozdrave.

"Ob tej priliki obljublamo, da bomo vložili vse sile za čuvanje enotnosti in bratstva naših narodov, kakor tudi v izvrševanju Tovega Petletnega plana obnove in izgradnje naše nove, demokratične domovine, Federativne Ljudske Republike Jugoslavije.

Povratniki III. Grupe iz Kanade.

Minister Badnjevič je podčrtal, da je vlada FLRJ zasnovala svoje ahteve za izročanje teh dveh vojnih zločincev na odredbi točke 1. člena 45 mirovne pogodbe napram čemur se je italijanska vlada obvezala zagotoviti aretacijo in izročiti na sodišče one osebe, katere so storile ali povzročile vojne zločine ali sodelovale pri vojnih zločinih.

"Dejstvo, — je dejal Badnjevič — da poanani vojni zločinci zavzemajo tako visoka mesta v državi in upravi Italije, nam pove, da je zahteva za kaznovanje vojnih zločincev ne samo ena mera upravičenosti, ampak neobhodno potrebna radi upostave dobrih odnosov med Jugoslavijo in Italijo.

Henry Wallace ožigosal zunajno politiko Z.D.A.

PRAVI DA BO KANDIDIRAL ZA PREDSEDNIKA

New York. — V teku politične turneje po državi New York je bivši podpredsednik ZDA ostro obsodil sedanjo politiko ameriške vlade in zagovarjal politiko miru in varnosti v svetu. V zvezi z napadi ameriške reakcije in monopolističnega tiska na dežele Vzhodne Evrope je Wallace dejal:

"Oni ljudje, ki največ govore o naši borbi za svobodo v inozemstvu, sumljivo molče o tem kako grška in turška vlada, južno-ameriški diktatorji in Čeng Kaišekova vlada duše vsako svobodo."

SVETU KANADSKIH JUŽNIH SLOVANOV

Povratniki tretje grupe so poslali iz skupne večerje, ki so jo imeli v Zagrebu z Ljudsko Fronto za mesto Zagreb, naslednje pismo:

"Iz skupne večerje, ki smo jo priredili skupaj z Ljudsko Fronto za mesto Zagreb pošiljamo preko SKJ Slovanov vsemu našem narodu v Kanadi, presrečne pozdrave.

"Ob tej priliki obljublamo, da bomo vložili vse sile za čuvanje enotnosti in bratstva naših narodov, kakor tudi v izvrševanju Tovega Petletnega plana obnove in izgradnje naše nove, demokratične domovine, Federativne Ljudske Republike Jugoslavije.

Povratniki III. Grupe iz Kanade.

Povratniki III. Grupe iz Kanade.

"EDINOST"

Published weekly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language
Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsako sredo v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Kako italijanska reakcija spoštuje mirovno pogodbo

Od davno je že znana italijanska hinavščina in verolomnost, ki se je znova pokazala v najgrši luči. V smislu mirovne pogodbe sklenjene med zavezniki in Italijo, bi morala izročiti vojne zločince, katerih ne samo, da jih ne izroča, ampak so celo postavljeni na najvišja odgovorna mesta v italijanski vladi. Vojni zločinec Tadeo Orlando, divizijski general, ki je po svojih zločinih posebno poznan Slovencem, je sedaj generalni tajnik italijanskega vojnega ministrstva, a drugi takšen tipičen vojni zločinec je Alchide Marac, bivši major v polku "Komo" kateri je istotako vršil neštevilne velike zločine v Sloveniji, je sedaj pomočnik ministra notranjih zadev.

Po poročilih "Tanjuga", je vlada FLRJ zahtevala med drugimi tudi izročitev teh dveh vojnih zločincev proti čemur je italijanska reakcionarno časopisje zagnalo nesramno gonjo, češ, da je "provokacija" zahtevati vojne zločince na pravično sodbo. List "Risorgimento" in "Tempo" niti ne poskušata zakrivati vojnih zločinov, ampak trobita v svet, da je izročenje Orlando in Maraca "nedopustljiva provokacija". V očigled take nesramne in brezčastne gonje se mora vprašati kaj je provokacija? Ali je zakonita zahteva ene vlade, da se ji izroče vojni zločinci, ki so vršili zločine na njenem ozemlju, ali postopanje italijanske vlade, katera vojne zločince, ki so bili registrirani po komisiji Združenih Narodov v Londonu, — postavlja na visoka in odgovorna mesta v njeni vladi?

"Jugoslovanska vlada je zahtevala izročitev Tadea Orlando in Alchide Maraca ter ostale vojne zločince na podlagi mirovne pogodbe po kateri se je italijanska vlada obvezala, "da zagotovi aretacijo in izročitev v cilju sodjenja one osebe, katere so vzpizorile ali storile vojne zločine ali v njih sodelovale." kakor je navedeno v pogodbi. Zahteva za kaznovanje vojnih zločincev, kakršna sta Tadeo Orlando in Alchide Maraca, je zahteva pravičnosti, zahteva ki je utemeljena na proglašeni pricipih za katere se je svobodoljubno človeštvo borilo proti fašističnim napadalcem.

"Italijanski fašisti so v anektiranem delu Slovenije — kjer je vršil svoje zločine tudi Tadeo Orlando — deportirali tisoče talcev, postrelili ali drugače ubili 8000, umorili 35.000 oseb, porušili in požgali na stotine vasi, 1000 nedolžnih interniranih civilnih oseb iz tega področja se ni nikoli vrnilo. Sam Tadeo Orlando, kot poveljnik divizije "Granatieri di Sardenja" in začasni vršilec dolžnosti poveljnika 11. armadnega kora, je direktno sodeloval v vojnih zločinih. Za časa italijanske ofenzive proti partizanom v letu in jeseni 1942. je Orlando poveljeval operacijam in ukazal ustreliti 56 civilov in 138 ujetih partizanov na Bloški Polici. Odelki njegove divizije so požgali vas Travnik v kateri je zgorelo 87 hiš in 138 gospodarskih poslopij. V mesecu juliju in avgustu 1942. leta so Orlandovi odelki ustrelili 537 ujetih partizanov. Orlando je tudi vršil pogon in Ljubljani pri kateri priliki je bilo aretiranih in poslanih v koncentracijska taborišča 2858 oseb.

"Nič manj niso krvavi in gnusni zločini sedanje pomočnika italijanskega notranjega ministra, Alchide Maraca. On je kot major italijanske armade v 23 pešpolku "Komo" sestavljal naredbe za vršenje vojnih zločinov in jih pošiljal v izvršitev podrejenim odelkom. V dobi od 6. avgusta 1942. leta do marca 1943. leta je bilo na ukaz poveljstva polka, ustreljenih 57 vojnih ujetnikov, bojnikov Narodno Osvobodilne armade Jugoslavije. Odelki polka "Komo" so poslali v internacijo 1653 mož, žena in otrok, od katerih jih je v internaciji umrlo 101 oseba. Koncem julija in v začetku avgusta 1942. leta so požgali 8 vasi in eno mesto.

"Izročitev znanih vojnih zločincev, kot sta Orlando in Maraca je neobhodno potrebno radi upostave dobrih odnosov med Italijo in FLRJ. Profašistični list "Tempo" poskuša prikazati jugoslovanske zahteve za izročitve vojnih zločincev, kot manever v cilju oslabiljenja in diskreditiranja ene vlade katera se je umela zoperstaviti ekstremistični opoziciji. Toda je očitno, da se sama italijanska vlada, vsled tega ker postavlja na visoke položaje zloglasne registrirane vojne zločince diskreditira in slabši svoj položaj, a to ne samo pred italijanskim narodom pač pa tudi pred svetovno javnostjo, a posebno pred očmi onih narodov, kateri od današnjih uradnih italijanskih faktorjev upravičeno zahtevajo, da se pretrga s tradicijami fašizma.

"Namesto kazni za svoje vojne zločine je dobil Maraca v današnji Italiji posebno poslanstvo. Ravno on in nihče drugi je bil prošle jeseni poslan voditi "preiskavo" o zločinih, katere so prošle jeseni vršili fašisti proti Slovencem v Gorici ob priliki priključenja tega področja k Italiji. Napram podatkom Demokratske Fronte v Italiji, je bilo ob priliki pogroma proti Slovenskemu prebivalstvu ranjenih okrog 300 in eden antifašist umorjen, oropanih 60 trgovin in lokalov in storjene 70 milijonov lir škode. Maraca, pa je obvestil italijansko Narodno skuščino, da so v bolnico v Gorici prišli samo trije ranjenci in jo preprčeval, da so oblasti podvzele vse mere za "zaščito" gorških Slovencev.

"V interesu dobrih odnosov med Jugoslavijo in Italijo in radi uresničenja pravičnih ciljev Osvobodilne vojne ter zavarovanja miru, se morajo vojni zločinci, kakršni je Tadeo Orlando in Alchide Maraca izključiti iz javnega življenja Italije. Jugoslovanska vlada bo zahtevala — kakor je to podčrtal Esref Badnjevič — brezpogojno izpolnjevanje obvez katere so zapisane v mirovni pogodbi."

A. ŽDANOV

REFERAT NA INFORMACIJSKEM POSVETOVANJU PREDSTAVNIKOV NEKATERIH KOMUNISTIČNIH PARTIJ NA POLJSKEM KONEC SEPTEMBRA 1947.

III.

AMERIŠKI NAČRT ZA ZASUŽNJEVANJE EVROPE

(Nadaljevanje)

"Trumanova doktrina", ki ima za cilj dajanje ameriške pomoči vsem reakcionarnim režimom, ki aktivno nastopajo proti demokraciji, ima odkrito agresiven značaj. Njena objava je izkazala do gotove mere zmedo celo v krogih ameriških kapitalistov, ki so vsega vajeni. Progresivni družbeni elementi v Združenih državah in drugih deželah so odločno protestirali proti izizvalnemu, odkrito imperialističnemu značaju Trumanovega govora.

Neugoden odmev, na katerega je naletela "Trumanova doktrina", je izkazala potrebo pojava "Marshallovega načrta", ki bolj zakrinkanu skuša izvesti isto ekspanzivno politiko.

Bistvo megljenih, posebno zavistih formulacij "Marshallovega načrta" je v tem, da bi se osnoval blok držav, ki bi bile povezane v obveznostmi do Združenih držav, in da bi se ameriški krediti dali kot nagrada za to, da bi se te evropske države odrekle ekonomski, zateem pa tudi politični samostojnosti. Pri tem je podlaga Marshallovega načrta vzpostavitev industrijskih območij Zapadne Nemčije, ki jih nadzirajo ameriški monopolisti.

Marshallov načrt obstoji, kakor se je pokazalo iz kasnejših posvetovanj in govorov ameriških politikov, v tem, da se da pomoč predvsem ne morda obubožanim deželam zmagovalkam, zaveznicam Amerike v vojni proti Nemčiji, temveč nemškemu kapitalizmu, da bi se dovedle, kadar bi Amerika podredila sebi osnovne vire za pridobivanje premoga in kovin za potrebe Evrope in Nemčije, države, ki trpe pomanjkanje premoga in kovin, v odvisnost od obnovljene ekonomske moči Nemčije.

In čeprav določa "Marshallov načrt" definitivni padeč Anglije kakor Francije na položaj držav druge vrste, sta laburistična vlada Attleeja v Angliji in socialistična vlada Ramadiera v Franciji zagrabilo za "Marshallov načrt" kakor za rešilno sidro. Znano je, da je Anglija že v glavnem porabila l. 1946 dano ji ameriško posojilo 3750 milijonov dolarjev. Znano je nadalje, da so zasluževalni pogojji tega posojila zvezali Anglijo v roke in noge. Ko je zašla v zanko finančne odvisnosti od Združenih držav, je laburistična vlada Anglije našla edini izhod v najemanju novih posojil. Zato je dočkala "Marshallov načrt" kot "izhod" iz gospodarske zagate, kot priliko za nove kredite. Angliški politiki so razen tega računali, da se bodo okoristili z osnovenjem bloka zapadno-evropskih dežel — dolžnic Združenih držav — na ta način, da bi skušali v tem bloku igrati vlogo glavnega ameriškega služabnika, ki mu bo morda uspelo kovati dobičke na račun slabših dežel. Angliška buržuazija je fantazirala, ko je izkoriščala "Marshallov načrt" in delala usluge ameriškim monopolom ter se podrejala njihovega nadzorstva, da bo zopet dobila izgubljene postojanke v vrsti dežel in zlasti, da bo zopet pridobila svoje postojanke v balkansko-podonavskem področju.

Da bi se ameriškim predlogom dala večja zunanja "objektivnost", je bilo odločeno, naj se kot pobudnica priprav za izvedbo "Marshallovega načrta" pritegne tudi Francija, ki je že na pol žrtvovala svojo suverenost v korist Združenih držav, ker je bil kredit, ki so ga Združene države Amerike dale v maju 1947 Franciji, vezan na pogoj odstranitve komunistov iz francoske vlade.

Po navodilu iz Washingtona sta vladi Anglije in Francije predlagali Sovjetski zvezi, naj tudi ona sodeluje pri razpravljanju o Marshallovih predlogih. Ta korak naj bi zakrinal sovražni značaj teh predlogov proti ZSSR. Kalkulirali so takole: Ker je bilo vnaprej dobro znano, da bo ZSSR odklonila sodelovanje pri razpravljanju predloga o ameriški pomoči na podlagi Marshallovih pogojev, bo mogoče zato zvaliti na ZSSR odgovornost za "odklonitev sodelovanja pri gospodarski obnovi Evrope" ter zgolj s tem obrniti proti ZSSR evropske dežele, ki jim je potrebna dejanska pomoč. Ako pa bi Sovjetska zveza sodelovala v pogajanjih, tedaj bo lažje zvabiti v zanko "gospodarske obnove Evrope s pomočjo Amerike" dežele, ki imajo v "Trumanov načrt" stavil na karto terorističnega zastraševanja teh dežel, je "Marshallov načrt" stremel za tem, da bi otipal njihovo trdnost v gospodarskem pogledu ter skušal zapeljati te dežele, pa jih kasneje vezal z dolarsko "pomočjo".

"Marshallov načrt" naj bi v danem primeru pripomogel k izvedbi nove demokracije in jih prisilili, da bi se odrekle tesnemu gospodarskemu in političnemu sodelovanju s Sovjetsko zvezo.

Predstavniki ZSSR, ki so pristali, da v Parizu skupaj z vladama Anglije in Francije obravnavajo Marshallove predloge, so pokazali na pariškem posvetovanju na neosnovanost naloge o izdelavi gospodarskega programa za vso Evropo in odkrili poizkus, da se v novi evropski organizaciji pod vodstvom Francije in Anglije ustvari nevarnost vmešavanja v notranje zadeve evropskih držav ter rušenja njihove suverenosti. Pokazali so, da je Marshallov načrt v protislovju z normalnimi načeli mednarodnega sodelovanja in da skriva v sebi razkol Evrope, nevarnost podreditve vrste evropskih dežel interesom ameriškega kapitalizma, ter da stremi za tem, da bi se predvsem dala pomoč, prej kakor za zaveznikom, nemškemu monopolističnim koncernom, katerih obnovi je bila v "Marshallovem načrtu" odkrito dodeljena posebna vloga v Evropi.

To jasno stališče Sovjetske zveze je strgalo krinko z načrta ameriških imperialistov in njihovih anglo-francoskih pomagačev.

Splošna evropska konferenca je sramotno propadla. Devet evropskih držav je odklonilo sodelovanje na njej, toda tudi v vrsti držav, ki so pristale na sodelovanje pri razpravljanju o Marshallovem načrtu ter izdelavi konkretnih ukrepov za njegovo uresničenje, je bil ta "načrt" sprejet brez posebnega navdušenja, tem manj, ker se je kmalu spoznalo, da so domneve ZSSR, po katerih je ta načrt še daleč od res stvarne pomoči, popolnoma točne. Pokazalo se je, da se vladi ZDA sploh ne mudi, da bi izvedla Marshallove obljube. Člani ameriškega kongresa so izjavili, da bo kongres razpravljati o novih kreditih posameznim evropskim deželam šele leta 1948.

Na ta način je postalo jasno, da so Anglija, Francija in druge zapadne evropske države, ki so sprejele pariško "shemo" izvedbe "Marshallovega načrta", same postale žrtve ameriškega izsiljevanja. Toda poskusi da bi se ustvaril zapadni blok pod vodstvom Amerike, se nadaljujejo.

Potrebno je poudariti, da mora ameriška varianta zapadnega bloka izzvati resen odpor celo v državah, ki so tako odvisne od Združenih držav, kakor sta Anglija in Francija. Perspektiva obnove nemškega imperializma kot realne sile, ki se mora upreti demokraciji in komunizmu v Evropi, ne more zapeljati niti Anglije niti Francije. Tu imamo eno izmed glavnih protislovij v samem bloku Anglija-Združene države-Francija. Ameriški monopolisti, kakor tudi vsa mednarodna reakcija bržkone ne računajo, da bi Franco ali grški fašisti mogli biti kolikor toliko zanesljiva zaslomba Združenih držav proti ZSSR in novim demokracijam v Evropi. Zato upajo predvsem v obnovo kapitalistične Nemčije, ker vidijo v tem najvažnejše sredstvo za uspeh boja proti demokraciji in komunizmu v Evropi. Ne zaupajo niti v laburiste v Angliji, niti v socialiste v Franciji, ker jih imajo kljub vsej servilnosti, kakršno so pokazali, za "polkomuniste", ki ne zaslužijo dovolj zaupanja.

To je torej ono, zaradi česar je vprašanje Nemčije, zlasti pa Porurja, kot potencialnega vojnoin-dustrijskega oporišča bloka, ki je sovražan ZSSR, najvažnejše vprašanje mednarodne politike in razdora med Združenimi državami, Anelijo in Francijo.

Pohlep ameriških imperialistov mora izzvati resno zaskrbljenost v Angliji in Franciji. Združene države

ve so nedvoumno objavile, da žele odvzeti Angležem Porurje. Ameriški imperialisti zahtevajo tudi združitve treh okupacijskih con in odkrito oblikovanje politične izločitve Zapadne Nemčije pod ameriškim nadzorstvom. Združene države vztrajajo na zvišanju ravni proizvodnje jekla v Porurju na podlagi ohranitve kapitalističnih podjetij pod vodstvom Združenih držav. Kredite za evropsko obnovo, ki jih je obljubil Marshall, razumevajo v Washingtonu kot prvenstveno pomoč nemškemu kapitalizmu.

Na ta način ustvarja Amerika "zapadni blok" ne po obrazcu Churchillovega načrta o Združenih državah Evrope, ki je bil ...zamišljen kot izvrševalec angleške politike, temveč kot ameriški protektorat, v katerem se suverenim evropskim državam, ne da bi se izključila niti Anglija sama, daje vloga, ki ni več posebno daleč od vloge famozne "49 države Amerike". Ameriški imperializem ravna čim dalje bolj drzno in nesramno z Anglijo in Francijo. Posvetovanje v dvoje in troje o določanju ravni industrijske proizvodnje Zapadne Nemčije (Anglija-Združene države, Združene države-Francija), ki pomenijo samovoljno gaženje potdamskih sklepov, kažejo obnem, da Združene države popolnoma ignorirajo življenjske interese svojih partnerjev v pogajanjih. Anglija in zlasti Francija sta primorani poslušati ameriški diktat ter ga pokorno sprejemati. Obnašanje ameriških diplomatov v Londonu in Parizu je pričelo postajati v mnogem podobno njihovega obnašanja v Grčiji, kjer ameriški predstavniki sploh več ne smatrajo za potrebno da bi pazili na kakršno koli dostojnost, ter postavljajo in zamenjavajo grške ministre, kakor sami žele, in nastopajo kot osvajači. Na ta način je v bistvu novi načrt davezicije Evrope naperjen proti osnovnim interesom evropskih narodov in predstavlja načrt zaslužnjevanja Evrope s strani Združenih držav.

"Marshallov načrt" je naperjen proti industrializaciji demokratičnih dežel Evrope in glede na to protit temeljem njihove neodvisnosti in samostojnosti. In medtem, ko je bil sivočasno načrt o daveziciji Evrope obsojen in propast, čeprav so bile sile odpora proti Davesovemu načrtu mnogo manjše kakor danes, je sedaj v povojni Evropi dovolj sil, ne da bi govorili o Sovjetski zvezi, ki lahko, če pokaže voljo in odločnost, zrušijo ta zaslužnjevalni načrt. Zadeva je odvisna od volje in pripravljenosti narodov Evrope na odpor. Kar se tiče ZSSR, bo zastavila vse sile, da temu načrtu ne bo usojeno uresničenje.

Oceno, ki so jo o "Marshallovem načrtu" izrekle dežele antimitarističnega tabora, je popolnoma potrdil ves potek dogodkov. Glede "Marshallovega načrta" se je tabor demokratičnih dežel pokazal kot močna sila, ki stoji na braniku neodvisnosti in suverenosti vseh evropskih narodov, ki se ne da podkupiti niti zastrašiti, kakor se ne pusti preslepiti za lažnimi manevri dolarske diplomacije.

Sovjetska vlada ni bila nikdar proti izkoriščanju tujih, zlasti ameriških kreditov kot sredstva, ki more pospešiti razvoj gospodarske obnove, toda Sovjetska zveza je stala vedno na stališču, da pogoji kredita ne smejo imeti zaslužnjevalnega značaja, in ne smejo voditi k gospodarskemu in političnemu zaslužnjevanju držav — dolžnic s strani držav — upnic. Sledeč tej politični smeri je Sovjetska zveza vedno zagovarjala stališče, da inozemski krediti ne smejo biti glavno sredstvo za obnovo ekonomske dežele. Osnovni in odločujoči pogoj ekonomske obnove mora biti izkoriščanje notranjih sil in sredstev vsake dežele ter ustvarjanje lastne industrije. Samo na tej podlagi se mora zagotoviti neodvisnost dežele od navala inozemskega kapitala, ki stalno teži za tem, da bi izkoristil kredit kot sredstvo političnega in gospodarskega zaslužnjevanja. Prav tak je "Marshallov načrt", ki je naperjen proti industrializaciji evropskih dežel in ki stremi torej za izpodkopavanjem njihove samostojnosti.

Sovjetska zveza brani neprestano načelo, da se morajo politični in gospodarski odnosi med raznimi državami graditi izključno na načelih enakopravnosti strank ter medsebojnega spoštovanja njihovih suverenih pravic. Sovjetska zunanja politika in zlasti sovjetski gospodarski odnosi z inozemskimi državami temelje na načelu enakopravnosti, zavarovanje obojestranskih koristi s sklenjenimi sporazumi.

mi. Pogodbe s ZSSR so sporazumi, ki so koristni za eno in za drugo stran ter nikdar ne vsebujejo nozdrnih napadov na državno neodvisnost, na nacionalno suverenost pogodbениh strank. Ta osnovna vrtilina sporazumov ZSSR z drugimi državami se vidi danes zlasti jasno v luči krivičnih neenakopravnih pogodb, ki jih sklepajo in pripravljajo Združene države. Sovjetska zunanja trgovinska politika ne pozna neenakopravnih sporazumov. In ne samo to, razvoj gospodarskih odnosov ZSSR z vsemi državami, ki so pri tem zainteresirane, kaže, na kakšnih temeljih se morajo graditi normalni odnosi med državami. Dovolj je opomniti na nedavno sklenjene pogodbe ZSSR s Poljsko, Jugoslavijo, Čehoslovako, Madžarsko, Bolgarijo in Finsko. Tako s tem ZSSR jasno kaže, na kakšen način more najti Evropa izhod iz težkega gospodarskega položaja. Prav tako pogodbo bi

mogla imeti tudi Anglija, če ne bi laburistična vlada pod pritiskom od zunaj razbila že projektirani sporazum z ZSSR.

Razgaljenje ameriškega načrta za gospodarsko sužnjevanje evropskih dežel je nesporna zasluga zunanje politike ZSSR in dežel nove demokracije.

Potrebno je pri tem zlasti upoštevati, da je Amerika sama v nevarnosti pred gospodarsko krizo. Uradna vljudnost Marshalla ima svoje močne razloge. Medtem ko evropske dežele ne dobivajo ameriške kredita, se povpraševanje teh dežel po ameriškem blagu zmanjšuje, to pa bo izzvalo v ZDA pospešene in povečanje gospodarske krize, ki se približuje. Ako bodo evropske dežele pokazale potrebno trdnost in pripravljenost za odpor proti zaslužnjevalnim pogodbam ameriškega kredita, bo Amerika lahko prisiljena k popuščanju. (Dalje prihodnjič)

Regulacija Lijaka - največje gradilišče na Primorskem

Regulacija Lijaka predstavlja danes največje gradilišče na Primorskem. Dolžina regulirane struge bo znašala 9 km. Gradilišče je pod operativnim vodstvom ljubljanske uprave za regulacijo rek in melioracijo ter spada kakor vsa ostala slična dela pod resor ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo.

Čiščenje terena ter izkop zemlje iz nove struge izvršujejo mladinske brigade, pomaga pa jim tudi ljudstvo iz okoliških vasi s prostovoljnimi delom. Tlakovanje s kamnom in oblaganje z rušo pa izvršuje v glavnem plačana delovna sila, zlasti za tlakovanje s kamnom je potrebno strokovno znanje.

Mladina vlagava vse napore, da se regulacijska dela še letos izvršijo ter s tem pripravljajo nadaljnje pogoje za melioracijo tega področja, ki ga predvideva naša petletka. Primorsko ljudstvo, ki se dobro zaveda velike važnosti regulacijskih del, pa s svojim pošttrvalnim delom daje mladini moralno oporo in povečuje vrednost investicijskih kreditov, ki jih je dala za ta dela na razpolago naša ljudska oblast. Novi prekop se že približuje sedmemu kilometru in če upoštevamo dejstva, da se je mladinska brigada formirala šele sredi junija in če nakažemo nekaj suhih števil,

vidimo ogromno delo, ki ga naša mladina poklanja svoji domovini.

Na terenu se sedaj vrši čiščenje drevec, grmovja in štorov. Do sedaj je bilo odstranjenih že 95.000 m³, (vse področje obsega 110.000 m³), na izkopu zemlje iz nove struge ter odvozu izkopane zemlje do daljave 50m je bilo izvršene 80.000 m³ (po planu pa je predvideno 120.000 m³), tlakovanje struge je izvršeno okrog 4000 m³ (obsega pa po planu 21.000 m³). Zavarovanje struge je izvršeno preko 22.500 m³ (po planu predvideno 96.000 m³).

Šef gradilišča je tov. inž. Jože Brus, ki je prvi ti novega inženirja. Kljub ogromnemu tehničnemu in organizacijskemu delu je vedno vsega obraza in vedno veselo zadržuje: Lijak bomo letos prebili! Tudi njegovi odnosi do mladine so res vzorni in mladina ob vsaki priliki izreka priznanje in pohvale o njem.

Že stara Avstrija je obljubovala primorskemu ljudstvu regulacijo Lijaka, pozneje tudi fašistična Italija, toda šele nova Jugoslavija je izvršila regulacijo Lijaka, in to že v prvem letu petletke in po komaj nekaj mesecih priključitve. Naše Primorsko ljudstvo bo z regulacijo goriskega Lijaka pridobilo skoraj tisoč hektarjev plodne zemlje.

Proglas Izvršnega odbora Ljudske Fronte Jugoslavije

V našem novem gospodarstvu, ki je stopilo na pot svojega planskega razvoja in ki z uspehom zaključuje prvo leto petletnega plana, ima poljedelstvo velik pomen.

Osnovna naloga našega petletnega plana je: Izvedba globoke in temeljite ekonomske, družbene in politično-socialne obnove naše države se lahko ustvari samo s skladnim razvojem vseh gospodarskih panog. Ta naloga se ne da izvesti, če bi naše poljedelstvo zastajalo v svojem razvoju in proizvodnosti za ostalimi gospodarskimi panogami.

Nagla industrializacija in elektrifikacija države zahteva prav tako naglo rekonstrukcijo in temeljito izpremembo našega poljedelstva, ki bo ustvarilo pogoje za boljše življenje in napredek naše vasi.

Bistvena izprememba v strukturi in organizaciji poljedelstva ter uspehi v napredku naše vasi se ne dajo izvesti brez strokovnega sodelovanja kmetov v splošni planski organizaciji dela in v gospodarskem poslovanju na vasi. Potrebni sta neprestana pomoč in krepitev onih elementov ter onih poslov in del na vasi, ki omogočajo planiranje in vplivajo na to, da se celotno poljedelstvo vedno močnejše vključuje v načrtno gospodarstvo.

Pod ljudsko oblastjo se je združništvo pokazalo po izkušnjah delovnih kmetičkih množic kot najprimernejša gospodarsko-organizacijska oblika, ki lahko vpliva na plansko organizacijo ter razvijanje poljedelstva.

Krepitev združništva in razvijanje zadrug v obliki, ki je najbolj dostopna in najbolj razumljiva kmetu in s katero lahko kmet zboljša življenjske pogoje in lastno gospodarstvo ter se vedno bolj udeležuje pri izvajanju državnega petletnega plana, je ena izmed glavnih nalog Ljudske fronte na vasi.

Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije je proučil vprašanje aktivnega sodelovanja Ljudske fronte pri krepitevi in razvoju našega ljudskega združništva in z njim pri podpiranju vasi v krepitvi in razvijanju našega poljedelstva.

Ko se je odzval pobudi združnikov samih, njihovih okrajnih združnih zvez in Glavne zadrzne zveze FLRJ, je Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije na predlog tovariša Tita sklenil, da izvede v prihodnjem, drugem letu našega petletnega plana akcijo za zgraditev združnih domov po vaseh, kjer so za to pogoji in zahtevata napredek in zavednost združnikov.

Zvezna vlada je v planu za leto 1948. zagotovila potrebno gradivo in omogočila njegovo nabavo, kakor tudi potrebna finančna sredstva za kreditiranje teh del.

Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije poziva vse svoje organizacije in članstvo, naj postavijo to vprašanje na dnevni red in ga prouče, pri čemer naj upoštevajo prilike svojega kraja. Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije poziva zlasti Ljudsko mladino Jugoslavije in njeno vodstvo, naj si v svojem delu na vasi v l. 1948. postavi kot glavno nalogo organiziranje delovnih enot za to akcijo, tako da bi skupno s frontovskimi organizacijami zajela v njej vse člane Ljudske fronte na vasi in zagotovila vodstvo del soglasno s krajevnim, odnosno okrajnimi odbori Ljudske fronte.

O tej veliki delovni akciji Ljudske fronte za združništvo bo izdelal Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije konkreten načrt in navodila ter jih poslal republikim izvršnim odborom Fronte ter vsem družbenim, množičnim organizacijam.

Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije.

Geraldton vzor delavske zavednosti, je prvi v kampanji

ČE BI POSNEMALI MALI GERALDTON, SE NE BI BILO TREBA BATI ZA BODOČNOST DELAVSKEGA TISKA

Geraldton: — Kakor je razvidno se je kampanja zaključila in mi v Geraldtonu nismo izgubljali časa, ter smo hoteli z prispevki na pomoč do se zagotoviti našemu listu Edinosti trdna podlaga, da bo mogla nemoteno izhajati v bodoče.

Vsem odsekom Zveze Kanadskih Slovencev je že gotovo znano, da se je naš odsek pri vsaki kampanji dobro izkazal in doprinesel k skupnemu delu, dober delež. To se je moglo storiti le po zaslugi dobro zavednih članov in članic, katerim ni treba na glas trobiti v glavo, kaj je Edinost in kaj je delavski tisk in zakaj nam je treba delati na tem, da se temu tisku pomaga. Vsaki naš član se tega dobro zaveda ter prispeva po svojih najboljših močeh, kar je najlepše razvidno iz nabiralne pole.

Mi nimamo svojih prostorov, da bi prirejali kakšne zabave, koncerte ali ples, ker nas je premalo za tako delo. Morali smo izbrati drugo pot po kateri smo izpolnili in prekoračili našo kvoto do največje mere.

Vidimo, da povsod ne gre naj-

bolje. Težko je pa reči, kaj se bo še skuhalo, pri nekaterih odsekih. Kuhajo mogoče do zadnjega, da vse izkühajo, potem bodo pa prišli toliko na mizo, da se bo za čuditi. Naprimer Calgary dobro hiti za nami. Mogoče nas bo še dohitel ali celo prekosil. Montreal se bo morda kaj razkoračil, pa bo zaje v torbi, četudi ima urne noge. Nič zato, eno je le gotovo, da ne bomo pri repu. In če to leto ravno ne bomo prvi, se bomo pa drugič potrudili še za boljše delo v kampanji za list Edinost.

Tukaj so imena, ki so prispevali v tiskovni sklad lista Edinost.

Po \$30.00: John Boc.

Po \$25.00: John Dolinšek.

Po \$15.00: Matt Butala, J. Deržaj in J. Wertin.

Po \$10.00: J. Dorenčič in J. Zalec.

Po \$7.00: Frank Hochevar.

Po \$5.00: M. Rozman, George Težak in Ivan Kuchan.

Po \$4.00: If. Sohanos.

Po \$1.00: N. Butkovich.

Skupaj \$147.00.

Matt Butala.

Zanimivo pismo iz sanatorija

Prejeli smo zelo zanimivo pismo iz sanatorija, katerega tu dobesedno prevedenega priobčamo:

London, Ont. — Pošiljam vam \$5.00 za deset koledarjev. Ne pošiljajte posebno Vladich-u tukaj ali Petru Ružina v mesto London (Ont.), ker je to naročba za vse nas tukaj.

V bodoče vse kar boste pošiljali za ta sanatorij ali mesto London, pošijte meni ali tovarišu Fuzini, ker mi delamo vse skupno.

Jaz vam nisem poznan, ali vprašajte pri naših tovariših t. j. pri uredništvu "Novosti" in "Srbskem Glasniku".

Da, vi pravite, ako kdo naroči deset koledarjev, da se mu da deset centov popusta, ali jaz in moj tovariš Vladich nočemo popusta, četudi smo v sanatoriju; jaz enaj-

st, a Vladich štirinajst let, a taki so tudi vsi ostali naši tovariši tukaj. Prejel sem vaše potrdilo za \$5.50 katere ste prejeli od uredništva "Novosti".

Mi vas vse pozdravljamo in vam želimo najboljši uspeh v delu za vse splošno in skupno nam stvar.

Petar Čorak.

(Tako pravi pismo, ki izraža brezprimerno poštrevanje za skupno stvar. Dasiravno sami v nezavidljivem položaju, dajejo vse od sebe za skupno stvar. Četudi bi jim mi radi poslali omenjene koledarje brezplačno, a oni ne samo da to odklanjajo, ampak ne sprejmejo niti popusta, ki jim po naročbi pripada. To je višek poštrevanja za skupno stvar. Tovariši pozdrav z željo, da se čimprej zdravijo in povrnejo v javno življenje. Uredništvo Edinosti).

GRADNJA ZADRUŽNIH DOMOV BO PRVI KORAK SODELOVANJA NAŠE MLADINE V ZADRUGAH

Beograd, 3. dec. (Tanjug). Na včeršnjem sestanku plenuma centralnega sveta Ljudske mladine Jugoslavije je članica tajništva Brana Perović podala referat o delu mladinskih delovnih brigad v l. 1947.

To leto je preteklo v razgibani dejavnosti mladinskih delovnih brigad. V 59. mladinskih zveznih, republiških ali lokalnih akcijah je delalo po 2 meseca 277.138 mladincev in mladink, in sicer: 89.287 mladincev in mladink iz Srbije, 63.683 iz Hrvatske, 53.583 iz Bosne in Hercegovine, 22.701 iz Slovenije, 18.372 iz Makedonije in 11.756 iz Črne gore. K temu moramo še dodati bogato lokalno prostovoljno delovno dejavnost mladinskih enot.

Akcija pri gradnji gozdnih objektov ima velik ekonomski pomen. S prostovoljno mladinsko akcijo, v kateri je sodelovalo 15.078 mladincev, je bilo zgrajenih 78 km cest in 85km gozdne železnice. Ko je mladina zaključila to pomembno akcijo, je pomagala reševati probleme našega gospodarstva.

Neprecenljiv je moralno-politični pomen prostovoljnih delovnih akcij Ljudske mladine na mladinski progi, kar je poudaril že tovariš Tito v svojem govoru ob otvoritvi proge.

Rezultati mladinskih delovnih akcij so povsem razbirljivi pripombe raznih dvomljivcev, češ da mladina ni sposobna za izvedbo tehnično kompliciranih poslov pri gradnji in da lahko v najboljšem primeru vrši le navadna, nekvalificirana in druga groba dela. Na prvi šamac-Sarajevo je bilo 164 strokovnih tečajev v zvezi z deli, katere je dokončalo 13.277 mladincev. Samo na prvi je dokončalo tečajev za voditelje tečajev za ne-pismene 9.800 mladincev. Z mladinskih delovnih akcij je odšlo v industrijo okrog 13.500 mladincev.

Dela so se v naših delovnih akcijah nenehno izpolnjevala. Z uspešnim izvajanjem velikih podvigov je naraslo samozaupanje naše mladine v lastne sile in zaupanje ljudstva v mladino.

Skozi mladinske delovne akcije

je samo v tem letu prešlo več kot 270.000 mladincev in mladink, med katerimi je več kot polovica vaške mladine. Ti bodo dali na razpolago svoje znanje in pri gradnji pridobljene izkušnje v sleherni naši vasi. Prišli so že s pripravo široke akcije za zgraditev raznih poslopij na deželi. Tako akcija bi dvignila kulturno raven naših delovnih kmetov. S pozivom Izvršnega odbora Ljudske fronte Jugoslavije k zgraditvi zadržnih domov in drugih objektov na deželi, dobiva ta zamisel svoj smisel in vsebino.

Gradnja zadržnih domov bo prvi korak k priključitvi naše mladine v zadrge.

Umevno je, da Ljudska mladina Jugoslavije ne more biti ob strani tako pomembne naloge. Nujno potrebno je zgraditi zadržne domove v vseh središčih krajevnih področij in v okrajnih središčih.

Z zavestjo naše mladine, z njenimi izkušnjami iz delovnih akcij, z njeno pripravljenostjo vedno prispevati k izgraditvi države, lahko, ne da bi pri tem zanemarjali učenje in druge važne naloge, o katerih nam je govoril tovariš Tito, prevzamemo obveznost, da bomo zgradili še nekaj za gospodarstvo važnih objektov zveznega in republiškega značaja. Med objekti zveznega značaja pride v poštev gradnja novega Beograda, ki bi obsegala gradnjo ulic, velikega števila poslopij, med drugimi tudi predsedstvo zvezne vlade, Centralni komite naše Partije, opere, obalno cesto na Savi, železniško postajo z velikim predorom pod Beogradom itd.

V zvezi z akcijo mladine v prihodnjem letu je Brana Perović na koncu svojega referata navedla neposredne naloge.

1. Potrebno je organizirati že sedaj vrsto pripravljajalnih del, to je dobivanje gradbenega materiala.

2. Okrajne organizacije morajo za gradnjo zadržnih objektov. Prizadevati si moramo, da se pri izbiri materiala za gradnjo upošteva priroda, tradicija in običaji kraja, izgled vasi itd. Tako se bodo do skrajnosti izkoristili viri suro-

V Torontu se bo vršil veliki Slovanski festival

V FESTIVALU BO SODELOVAL OD OSEM SLOVANSKIH ORGANIZACIJ SESTAVLJEN PEVSKI ZBOR

Toronto: — Mesec januar v letu 1948, bo eden zelo pomembnih mesecev v zgodovini kanadskih Slovanov. Na tisoče demokratično usmerjeni delavci slovenske narodnosti, bo skozi svoje organizacije solidarno manifestiralo bratstvo in enotnost, svojo kulturo in umetnost, katero smo prinesli s seboj, ko smo zapustili svoje rojstne kraje, a katero smo tolikokrat pokazali v tej naši novi domovini Kanadi. Nešteto krat smo za to dobili visoko priznanje od ostalih narodov in tudi od domačinov te dežele. Naša mladina, četudi rojena in vzgojena v tej deželi je z navdušenjem prevzela to visoko nasledstvo, katero so prinesli stariši v tuji svet. Ta naša mladina bo tudi to pot na prvem mestu, da pokaže razne kulturne umetnosti svojih starišev in svoje, katere se je naučila.

Kot se vidi iz našega demokratičnega tiska, skoro v vseh naselbinah Kanade obstoje slovenski odbori. Nedavno je bil tudi v Torontu sestavljen lokalni odbor od devet slovenskih organizacij. V sporazumu vseh zborovodij in učiteljev godbe, sportnih in atletičnih skupin je sestavljen program vseh udeležencev za Vse-Slovanski Festival, kateri se bo vršil v nedeljo 25. januarja zvečer v veliki dvorani "Massey Hall".

Več kot 400 najboljših umetnikov, največ od slovenske mladine, bo sodelovalo pri izvajanju programa, kateri je ves preračunan na minute. Vsaki skupini je odrejenih toliko minut, da nastopi in završi svoj program in da mesto drugi skupini na odru. Govornik bo samo eden; to je; Glavni govornik, kateremu je dano vsega skupaj pol ure. Naravno je, da bo to eden od najboljših, ki ga bodo Slovani na tem koncertu imeli, a to je Glavni predsednik Vse-slovenskega kongresa v Združenih državah Amerike, Leo Križički.

Program bo završil zbor pevcev sestavljen od več zborov in eden zbor pod vodstvom najboljšega našega pevovodja Krist Dafova in iz 200 grl bo zagrmela "Himna Združenih Narodov" in Himna, "Hej Slovani".

Odbor je tudi odbor za publikacijo, kateri si je že uredil vse reklamni material kot; letake, kliseje raznih skupin, katere bo naše časopisje prinašalo.

Posebni program bo istotako pri-

V SLOVENSkih TOVARNAH DELA 51.000 ŽEN

Ljubljana: — Tovarne in podzvetja izgrajena in razširjena v prvem letu Petletke so zaposlile veliko število novih delavcev. V LR Sloveniji je bilo vključeno v produkcijo prvih 9 mesecev tega leta 5900 učencev v ekonomiji, in je to število hitro naraslo zadnje tri mesece na 13.000.

Število žen zaposlenih v industriji se je istotako znatno zvišalo. V tem letu je bilo v Sloveniji vključenih v industrijo 10.000 žen, tako, da danes njihovo število znaša preko 51.000 delavk v industriji.

SREČNO NOVO LETO 1948

Želim vsem tovarišem Zveze Kanadskih Slovencev in bralcem Edinosti s prepričanjem, da bomo uspevali boljše v bodočnosti kot smo v prelošlosti.

Naj živi svoboda naroda po uničenju poslednjih ostankov fašizma in reakcije.

Tovariši! Pozdrav vsem Peter Rogina, blagajnik odseka ZKS, Hamilton.

Komu je znano

Kdo ve kje se nahaja? Prijatelj, doma iz Griče p. St. Rupert, Dolensko. Če kdo ve, ali pa če bo sam čital te vrstice naj se vsled važnega naročila zgasi na: Uredništvo "Edinost" 206 Adelaide St. W. Toronto, Ont.

vin in zgradili različni domovi.

3. Takoj je treba razporediti vodilni kader iz delovnih akcij. Ta kader se mora takoj lotiti pripravljajalnih del. Pričeti je treba takoj z zbiranjem in pripravo strokovnega kvalificiranega kadra. Pozimi se morajo vršiti potrebni strokovni tečaji — zidarski, tesarski, betonski, ekonomski in drugi.

4. V vseh aktivih mora biti vrsta predavanj in sestankov, na katerih naj se mladini razloži ekonomsko-politični pomen zadržne delovne akcije.

občen v našem časopisju, v katerem se bo videl natančen razpored tega velikega Festivala slovenskih narodov v Torontu.

Organizacije, ki sodelujejo na tem Festivalu so sledeče: Od Ukrajincev sodeluje osem organizacij, to so odseki: srednja Toronto, vzhodna Toronto, zahodna Toronto, Nova Toronto, Ukrajinska podpora organizacija in ženska sekcija.

Makedonsko-Bolgarska demokratska organizacija; Ruska Kanadska Federacija. Od Jugoslovanov; Zveza Kanadskih Slovencev, Savez Kanadskih Srbov, Savez Kanadskih Hrvatov in Zveza Ka-

nadske Jugoslovanske mladine; Poljska delavska zveza, Slovaška podpora delavska napredna organizacija, Karpato-Ruska organizacija in češka organizacija.

Toliko o tem prvem umetniškem Festivalu vseh Slovanov v Torontu, a v bodoče več o tem. Vstopnina je; prostovoljni prispevek.

Vse dohodek je namenjen organizacijskem skladu za združenje in zbližanje vseh Kanadskih Slovanov in za dviganje slovenske kulture in umetnosti. Torej ne pozabite na 25. januar in pridite v Massey Hall-o.

Odbor tiska.

Junaki so skromni in trdijo, da nimajo nikakih zaslug?!

PARTIZANSKI UDAR NA "STARI PISKER" V CELJU

To ime je dalo naše ljudstvo tistemu staremu, mračnemu sodnemu poslopju sredi mesta, kamor je okupator štiri leta tlačil tisoče slovenskih rodoljubov, jih mučil in ubijal.

Tako je bilo 1. decembra 1944 natrpanih tu "samo" 500 naših, v mestu pa polno vojaštva vseh formacij s krepko protiavijsko obrambo in močno policijo. Policijski krepilji so bili vsi nemškutarji te kotline.

Vse te hlačune pa je že nekaj časa nadzirala naša "kontrolna komisija"; nekaj desetih krepkih partizanskih sre tam v svobodnih gozdovih. In ti so odločili, da mora biti celjski "Pisker" prazen in sicer v najkrajšem času. Že sama ta misel je bila blazna! Kaj hoče pešiča slabo oboroženih partizanov proti taki sili? Toda možgani so to tudi nevarno orožje v vseh časih in za vse čase.

Tam v bližnjem Šmartnu v Rožni dolini se je pri to. Borisu Lebiču zbrala na važno posvetovanje pešiča partizanov. Po temeljitem posvetovanju so zamislili ukano in napravili podoben načrt.

In tedaj se je začel eden najdrzejših podvigov štajerskih partizanov. Če ne bi bil sam priča vsega tega bi smatral to za neverjetno bajko.

Zvečer 6. decembra ob 22. je krenilo iz Šmartnega šest naših korenjakov proti Celju, naravnost volku v žrelo. Bili so: Lebič Dominik — Boris, Gaber Jože — Brus, Klančisar Martin — Nande, Lesjak Ivan — Ivan, Presinger Riko — Zarko, Zelenko I. — Očka. Trije so bili oblečeni v nemške uniforme in so gnali tri vklejene partizane v nemške zapore. Pri družil se jim je naš Ivan Grad, ki se je v "Piskru" najbolj spoznal, v uniformi jevnika pahnika. Tovariši so dvomili, da jih bodo še kdaj videli. Prepričani so bili, da so zapisani smrti!

Ob 23. uri so se že skrivali za kostanji blizu bolnice — srca mirna ročne granate pripravljene. Škornji švabskih patrolj so ne prestanto odmevali po zatemnjenih ulicah, toda že vedno redkeje. Proti 2. uri je zavladala v Celju popolna tišina. Takrat so usmerili partizani korak proti "Piskru". Pri nunski šoli jih je strumno pozdravila švabska vojaška straža — še dva zavoja in bili so pred "Piskrom". Vrata je zaspano odprl. Z bliskovito naglico so bili okoličeni in zavarovani švabski stražarji in komandant je z nepopolno bedastim obrazom buljil iz postelje v nenadne nočne prikazni.

"Kdo ste?" je zajecjal.

"Partizani! Vojne je konec!"

Verjel je, pa vseeno so ga skrbno zastražili. Med tem pa je naš Grad z vso brzino odklepal ušive luknje. Pet sto priprornikov je naglo in brez glasu smuknilo na dvorišče — kratka tiha navodila — razdelitev kakih 30 pušk, nekaj pišto z vso municijo, kar so jo našli, in 500 ljudi je krenilo v zlato svobodo. Pomislite! Pet sto živih zavednih slovenskih ljudi je ušlo fašističnim krvolokom.

Niti en strel se ni oglašil. Lahko bi sedaj poklali še vse stražarje s komandantom vred, in sicer brez greha. Toda partizan je bil

VANCOUVER, B. C.

Letna seja Sveta Kanadskih Južnih Slovanov v Vancouverju se bo vršila v ponedeljek dne 19. januarja v Hrvatskem Prosvetnem Domu ob 7. uri zvečer.

Vljudno vabimo, da se vse članstvo udeleži seje. Pridejo naj tudi oni kateri se žele vpisati kot člani v SKJS.

L.M.S. Grosuplje.

Reakcija se bo zadušila v lastnem blatu

USPEŠNA KAMPANJA ZA LIST EDINOST V CALGARY

Calgary: — Kampanja za naš list Edinost se je končala. Mi v Calgary smo se zavedali, kaj nam je list Edinost. Podali smo se skupno na delo, priredili zabavo in vsestransko delali, tako, da se je pokazal rezultat jako zadovoljiv.

Naša kvota v denarju je bila \$50.00, a smo naredili \$133.60 in sicer naš odsek Z.K.S. je prispeval \$106.60, na zbirne liste pa smo nabrali \$27.00, na katere so prispevali kakor sledi:

Po \$5.00 — Jože Jurišinič in John Slovenec.

Po \$3.00 — John Bajuk, Matt Zalec, Matt Flajnik.

Po \$1.00 — F. Benčina, J. Perša, Popovič, P. Gutan, L. Čuntaš, B. Ugjek, A. Senko.

Po 50c — A. Keskes in S. Kis.

Vse skupaj znaša svota \$133.60. Iskrena hvala vsem, ki so pripomogli, da se je denarna kvota izpolnila in tako uspešno prekoračila. Le žal, da nismo mogli dobiti novih naročnikov. Razlog zato je, da so vsi zavedni Slovenci naročeni na Edinost, kateri pa ni naročen, ta ni naročen na noben časopis, pomaga pa vendar na ta ali drugi način za napredno stvar.

Edinosti želimo veliko uspeha, zlasti v današnjih časih ko nam je tako potrebna. Zatorej rojaki in tovariši le skupno naprej po začr-

tani poti; da se obranimo reakcije. Danes je namreč vsa reakcija skupno združena in na pomoč so ji priskočili vsi elementi, katere je lastni narod izgnal, ali pa so sami ušli pred zaslužen kaznijo in pred narodom. Zato je tudi toliko krika proti Jugoslaviji in sploh proti Slovanstvu. Toda ves ta krik in vik ne bo nič pomagal. Slovan je vstal na dan, združen in močan, ker je z vsakim dnem močnejši, zato je tolik krik pod krinko proti "rdečemu strašilu".

Obliki so res temni, zlasti v ZDA., kjer osobito naša reakcija kriči in joka po mehkih stolčkih v Jugoslaviji in sanja prijetne sanje o dneih, ki so bili in prošli in kateri se ne bodo povrnili nikoli več. Prišel bo dan, ko se bo vse lepo zjasnilo tudi v ZDA in zasijalo sonce svobode, resnice in pravice ter se bo tedaj vsa ta reakcionarna golazen zadušila v lastnem blatu, katerega so in še pripravljajo za druge.

Na koncu želim vsem rojakom in tovarišem v Kanadi in ZDA vse najboljše v letu 1948. Naj nam priinese to leto v resnici, pravi svetovni mir, enakopravnost in bratstvo med vsemi narodi.

Zdravstvujte tovariši!

Matt Zalec

Poročilo o delu v kampanji za list Edinost iz Port Arthur

Port Arthur. — K zaključku kampanje za list Edinost prilagam nakaznico za \$15.50, kar je za tiskovni sklad lista Edinost. Poleg tega prilagam imena na nabiralnih polah, da jih objavite v Edinosti. Pohvalo zasluži Reska Ožbolt, hči

Lojza Ožbolt, ker se je potrudila, da je zbrala lepo svoto \$18.50 za tiskovni sklad našega lista Edinost. Imena in prispevki katere je zbrala Reska Ožbolt so kakor sledi:

Po \$2.00 — Frank Antič, Joe Stayer, Louis Korošec in Frank Kozoglav.

Po \$1.50 — Tony Rugel.

Po \$1.00 — Steve Desich, Tom Micetič, Frank Burič, Teresa Ožbolt, Louis Ožbolt in Marko Vukelič.

Po 50c; — John Goysič, Joe Zagar, J. Perišić, M. Belobrajdič, J. Pavletič, Mrs. D. Shubat.

Naslednjo nabiralno polo pa je nabral dobro poznan med Slovenici in med drugo narodnostjo naš Martin Bajuk in sicer jo je zbral v Camp 3 Stevens, Ont. Imena so kakor sledi:

Po \$5.00; — Leo Oberstar in Martin Bajuk.

Po \$3.30; — Vid Mihelič.

Po \$2.00; — P. Rajakovi.

Po \$1.00; — Mike Jelčič, B. Bambič, Gašpar Grdiša, Martin

Zbilyh, Vincent Vnuak, Andy Sikora, Steve Mikach, P. Feriančič, Steve Polunka, Joe Križan, Joe

Podgornik, Ch. Švriljuga, G. Mitroka, Andy Trnka, in John Mikach.

Po 50c; — Peter Pozderec in Joe

Kukec.

Skupaj \$31.00

Imena naslednje pole, ki jo je zbral Karol Strajnar so sledeča:

Po \$5.00; — K. Strajnar.

Po \$1.00; — M. Belobrajdič in J. Špehar.

Po 50c; — Marian Polič, J. Perišić in Frank Burič. Skupaj \$8.50.

Naslednjo nabiralno polo pa je nabral Joe Levstek. Prispevali so sledeči:

Po \$5.00; — Joe Levstek.

Po \$2.00; — Frank Jagodič.

Po \$1.00; — Edvard Usenik in Joe Usenik. Skupaj \$9.00.

V kampanji smo naredili vsega skupaj kot sledi:

Odsek ZKS je dal, \$50.00

Od večerinke \$58.00

ZBRANEGA

Reska Ožbolt \$18.50

Vera Marohnič \$15.00

Olga Marohnič \$16.50

Razno s Camp:

Martin Bajuk \$31.00

K. Strajnar \$8.50

J. Levstek \$9.00

Skupaj \$206.50, za kar prav lepa hvala vsem zavednim zbirateljem in vsem onim, ki so prispevali, da smo našo kampanjo uspešno zaključili.

Poročam naj še tudi, da sem prejel koledarje in je že precej razprodanih. Ako jih bomo rabili več, bom poročal v prihodnjem pismu. Pozdrav vsem čitateljem Edinosti in v Kanadi in Združenih državah in mnogo sreče v letu 1948.

Frank Poje

Skolodvora v Kandiji, Slovenija

Mračilo se je. Kazalec na uri se je pomikal že na šesto. Proti večeru je pritisnil mraz. Nič več ni živahnega vrvenja po peronu. Okoliški dijaki, ki čakajo na vlak, še iščejo toplega zavetja v kolodvorski čakalnici. Tudi mene je priložil mraz, da sem se stisnila k peči. Iz premišljevanja me je zbudi živahen pogovor. Prislunhila sem, približala se skupini in poslušala rrazgovor.

Borec jugoslovanske armade in osem pionirjev so bili v živahnem razgovoru o šoli, o pouku in o uspehih v u

Sovjetske zivilske nakaznice odpravljene

Valutna reforma za zavarovanje delavskega zaslužka upostavljena, ki bo obenem znižala cene na vse potrošno blago, posebno kruhu in drugi hrani. Reforma je dvignila tudi resnično plačo vseh delavcev in kmetov in delovnega ljudstva v splošnem.

Mere za ukinjenje živilskih nakaznic so bile predvidene z prvim povojnim Pet letnim planom, katerega glavna naloga je bila zagotoviti zadostno količino potrošnega blaga in dvigniti materialno blagostanje Sovjetskega ljudstva ne samo na predvojno višino ampak še na višjo stopnjo.

Petletni plan v dobi od 1946 do 1950 skrbi za znatno zvišanje povprečnega zaslužka delavcev in uradnikov, znatno razširjenje produkcije potrošnega blaga in za znižanje cen na vse to blago. Kot posledica naraščanja potrošnega blaga in večja kupna moč prebivalstva, bo trgovina na drobno razprodaja na koncu tekočega Petletnega načrta presejala predvojno raven (računajoč na primerjalne cene) za 28%.

Predvojna raven v industriji je bila dosežena v oktobru 1947. Ker je bila v Sovjetski zvezi, tako dobra žetev, je država prejela v tem letu ravno tolikšno količino žita, kot v najboljšem letu pred vojno. Vzeti se pa mora seveda v obzir, da poljedelstvo nima še sedaj tako dobre tehnične opreme kot pred vojno in posejana površina je bila manjša kot pred nacistično invazijo.

Kljub temu je napredek Sovjetske države vsled ustvarjanja Petletnega plana mogel že sedaj odstraniti omejitve v trgovini in izvesti mere, ki imajo za cilj zvišanje kupne moči prebivalstva in zvišanje potrošnje.

V smislu določbe, ki je bila sprejeta skupno po Prezidijumu Sovjetov in Centralnemu Komitetu Komunistične partije (Boljševikov) je bil racionalni sistem ukinjen kot sledi:

Hrana in drugo potrošno blago se more v Sovjetski zvezi kupiti brez nakaznic. V teku zadnjih treh let je bila trgovinska mreža razširjena in upostavljenih več kot 120.000 novih trgovin. To omrežje se še nadalje razširja in izboljšuje.

Namestu dvojnih cen; nakaznega in nenakaznega blaga, ki so obstojale do 16. decembra so sedaj postavljene enotne državne cene. Cene na kruh so znižane za 12%, na druge močnatke izdelke in makarone 10% napram prejšnjim cenam kruha, makaronom in drugim testeninam. Nove enotne državne cene na ostala hranila so v glavnem iste ali na ravni prejšnjih racionalnih cen.

ŽELI, DA ZADNJA TABLICA KAMPANJE EDINOSTI IZIDE 21. JANUARJA

Dragi tovariši: Kakor sem videl v Edinosti, da bo izšla zadnja tablica v kampanji za Edinost 7. januarja, kar naj bi bil zaključek kampanje.

Prosim da se ta datum spremeni za dva tedna, da se da prilagodit naselbinam ob praznikih in po praznikih, da se vse uredi in kampanja izpolni.

V listu naj se razglasi, da bo zaključek kampanje 21. januarja, ker bomo imeli mi zabavo šele 4. januarja in nam je nemogoče poslati da bi bilo to priobčeno 7. januarja. Tako mislim, da je tudi drugod. Torej se prosim, da vpoštevate to poročilo.

Z tovariškim pozdravom

Frank Zaic

(Uredništvo Edinosti smatra, da je pripomba Franka Zaica na mestu in vsled tega ustreza želji ter bo zadnja tablica priobčena v Edinosti dne 21. januarja).

TORONTO, ONT.

Lokalne organizacije treh bratskih zvez; Zveza Kanadskih Slovencev, Saveza Kanadskih Hrvatov in Saveza Kanadskih Srbov prirejajo skupni banket v soboto 10. januarja. Banket se bo vršil na 386 Ontario St. začetek točno ob 6. uri zvečer.

Svet Kanadskih Južnih Slovanov bo imel 10. januarja plenarno sejo, a v nedeljo 11. januarja bodo imeli plenarno sejo Gl. Odbori naših Zvez. Teh sej se bodo udeležili delegati iz raznih mest Kanade od Vancouver-a do Montreala. Vsled tega, ako se želite sestrati z vašimi prijatelji in skupno z njimi preživeti ta večer, pridite na banket, kjer boste imeli dovolj jela in pijače. Slišali bomo tudi mnoge govornike iz raznih delov Kanade. Po banketu bo ples.

Vstopnice se bodo prodajale na vratih in bodo stale \$1.25. Manjši otroci v spremstvu starišev, brezplačno.

Odbor

STENSKI KOLEDAR ZA LETO 1948

Zveza Kanadskih Slovencev in list "Edinost" sta založila za leto 1948 stenski koledar. Na koledarju je zelo lepa slika znamenitega letovišča BLED v Sloveniji, ki je ob enem tudi ogromnega zgodovinskega pomena za vse Južne Slovence. Tam se je namreč podpisala zgodovinska pogodba medsebojnega pomaganja in sodelovanja med FLR Jugoslavijo in Bolgarijo, katera je bila pozneje še razširjena in utrjena ter podpisana v Evksinogradu, v Bolgariji.

Bled je bil pred vojno in za časa okupacije razkošno letovišče bogatinov in ljudskih izkoriščevalcev, danes pa te naravne krasote uživa delavno ljudstvo nove Jugoslavije.

Vsled tega je koledar enako zanimiv in pomemben tudi za druge jugoslovanske narodnosti in ker jih bratske Hrvatske in Srbske organizacije ne bodo založile naj se prodajajo tudi bratom Hrvatom, Srbom, Makedoncem in drugim. Cena posameznemu koledarju je 50c. Pri naročbi od 10 komadov naprej je 10c popusta po komadu, kar je mogoče, ker se tako znižajo stroški poštne in odpošiljanja. V zalogi je samo omejeno število koledarjev zato pohitite z naročnino. Koledarji se dobe pri vseh odsekih ZKS.

Gl. Urad ZKS in Ured. "Edinost".

Kar se tiče blaga za obleke, obuvila, pletenine in drugo potrošno blago, so bile cene znižane povprečno za eno tretino v primeri s cenami na nenakazano blago, pred ukinjenjem nakaznic.

Blago v Sovjetski zvezi se bo prodajalo brez nakaznic po enotnih cenah v tisoče državnih prodajalnih po mestih in vaseh, kakor tudi v kooperativah po poljedelskih krajih. Cene se bodo močno znižale po trgih kjer prinašajo poljedelci svoj višek hrane. Čim več blaga se bo pridelalo na deželi, temveč priljubljenosti bo imela Sovjetska država nadalje znižavati cene in zvišavati zaslužek delavcem, uradnikom in dohodek poljedelcem.

Vse te mere temelje na rastoči ekonomiji Sovjetske zveze. Danes se tisoče sovjetskih podvzetih ljudi, da izvrši Petletni plan v štirih letih. Takšen položaj je v Sovjetski zvezi.

OSHAWA, ONT.

Vse-slovanski koncert se bo vršil v nedeljo 11. januarja ob 8. uri zvečer v Ukrajinski dvorani, 236 Bloor St. Oshawa.

Vljudno vabimo vse Slovence iz Oshawe in okolice, da se te velike prve vseslovanske prireditve udeležite v obilnem številu. Na koncertu bo govoril J. Weir, kateri se je pred letom dni udeležil Vseslovanskega kongresa v Beogradu. Torej pridite za gotovo.

Leo Čampa

GRIMSBY, ONT.

Naznanjamo da bo odsek Hrvatske Bratske Zajednice št. 950 priredil hišno zabavo s plesom pri dobro poznanem rojaku M. Ugar-ković v Grimsby dne 17. januarja, začetek ob 7. uri zvečer.

Vljudno vabimo vse Slovence in Hrvate, da se zabave udeležijo v čim večjem številu.

Frank Žičkar

ST. CATHARINES

Redna in letna seja odseka ZKS v St. Catharines se bo vršila dne 11. januarja pri bratu T. Pečavarju ob 2. uri popoldne.

Ker bo to zelo važna seja se naprošate vsi člani in tudi oni, ki želite pristopiti v odsek, da se seje za gotovo udeležite.

Iz Gl. urada smo prejeli veliko slovenskih knjig iz starega kraja, katere bodo prinesene na sejo. To je namreč knjižnica našega odseka in bo te knjige članstvo lahko dobilo na čitanje. Knjige so zelo zanimive, med njimi je mnogo lepih povesti, iger, pesmi itd.

Dalje, bodo na tej seji tudi volitve za odbor odseka za leto 1948, vsled tega naj nikdo ne manjka na seji.

(Opomba; prvotno je bila sklicana seja za 28. decembra 1947, ker pa je naznanilo za v list Edinost zakasnelo se sklicuje ta seja kot je zgoraj navedeno; 11. januarja pri T. Pečavar ob 2. uri popoldne).

TORONTO, ONT.

Poročam članom odseka VPZ Bled "Edinost" št 11, da sem prevzel posle tajnika pri omenjenem odseku; Peter Šterbenc 122 Seaton St. Toronto.

Z večino glasov članov in članic odseka je bilo določeno, da vsak član ali članica plača dva dolarja izvanrednega assessmenta za kritje odsekovnih stroškov za leto 1948. Določeno je bilo, da se naj ta dva dolarja plačata meseca januarja 1948.

Seje odseka se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v Bolgarsko — Makedonski dvorani na 386 Ontario St.

S sobratiskim pozdravom
Tajnik: Petar Šterbenc

Val d'Or, Que.

Naznanjamo se članstvu odseka ZKS v Val d'Orju, da se bo letna seja vršila dne 11. januarja pri tovarišu Janezu Kebe ob 2. uri popoldne.

Prosi se vse člane in članice, da se seje udeležijo. Obenem se naznanja, da smo dobili dva zaboja knjig in tudi veliko število stenskih koledarjev, ki so prav lepo izdelani. Na njemu je slika našega krasnega Bleda s pokrajino in ceno mu je samo 40c.

John Kebe, tajnik

MIHAJLOVE SANJE

Preko širnih polj je valovilo žito. Teško zlato klasje se je sklanjalo k zemlji. Sonce je razlilo svojo žgočo lepoto, ki je kipele iz zemlje in žarela z razgretim obrazom zdravih veselih žanjic. Tudi njegova žena Jana je bila med njimi. Imela je smeječe modre oči, izpod rdeče rute pa so ji uhajali pšenično beli prameni las. Ko je prišel mimo na žetvenem stroju, jo je ljubeče pogledal in vzkliznil: "Oral bom tudi z traktorji." In že je videl sebe na velikem stroju, ki z lahkoto reže v drago domačo grudo. Zemlja je sveža in mastna. Globoko brazde mnogo obetajo.

Tudi Radoje, Borislav in Mile bodo orali s traktorji. Sinko pa bo pasel tolikšno čredo ovac, kolikor jih še ni videla vas. Krave bodo vse prvovrstne, zdrave in močne. Jana bo gojila na stotine belih kokoš in rac. Ko hčerka Desa zrašte, bo ena najboljših svinjerejk, mali Vojo pa lahko postane še vodja velike bogate domačije, v kateri bodo delali vsi za enega, eden za vse.

"Mihajlo, tovariš Mihajlo." Zbudila ga je brigadirka Leposava. Začuden je pogledal okoli sebe, kot da ni verjel svojim očem. Zaspal je na pragu brigadne barake. Bila je že trdna noč, deževna in mračna, prav nič podobna njegovim svetlim sanjam.

"Le zakaj si me zbudila, ko sem tako prijetno sanjal", je zarentačil na Leposavo.

"Po polnoči je, čas je, da gremo na delo. Nocoj smo mi na vrsti!"

Skočil je na noge, skical in postrojil je svojo četo, na mah je bilo vse v redu. Pred odhodom so zakričali trikratni hura za svojega komandirja. Ko so se bližali terezu, na katerem bodo delali, je začelo strašno liti. Razmočena zemlja se je kopicila na čevljih, da so kord maj hodili. Brigadirji so bili v hipu vsi mokri. Leposava je predlagala, da bi šli domov. Toda v noč se je dvignil tako odločen krik: "Nočemo", da jih ni več nagovarjala. Prva četa je zgrabila lopate in samokolnice. Na najvišji kup zemlje je zasadila svojo predhodno zastavico.

"Kaj misliš, ali ne bi šli raje domov." je vprašala Leposava Mihajla. "Če bi bila sedaj doma za našo pečjo, me vsa vas ne bi dvignila v ta dež. A ti, Mihajlo?"

Ni ji odgovoril. Gledal je prvo četo in poslušal komandirja, ki je pel:

Neka grmi, neka sjeva, gradit čemo prugo do Sarajeva".

"Brigadirji so hiteli, nad njim pa je plapolala rdeča zastava.

Najkrat je vzkliznil: "Ne! Negremo domov!"

Leposava ga ni utegnila spraševati, zakaj se je tako nenadno odločil, kajti že je bil pri svoji četi in šepetal brigadirjem: "Danes jim bomo vzeli zastavico, fantje. Naprej za zmago!"

Začela je se borb. Statističar je komaj zasledoval število nato-vorjenih, iztovorjenih in prevoženih samokolnic. Mihajlo je delal za dva. Dež je sproti zvilaval znoj z njegovega lica, ki je izražalo čudovito jekleno voljo.

"Trikratni hura za komandirja, trikratni hura za zmago."

Deževalo, ne, lilo je neprenehno.

RAD BI IZVEDEL

Za naslov mojega brata Antona Schwasnica iz Drage pri Loškem potoku, kateri se nahaja nekje v Kanadi. Poročati mu želim radi smrti starišev in ureditve njih za-puščine.

Prosim da mi čimprej sporoči svoj naslov ali če kateri od rojakov ve za njegov naslov da mi ga sporoči za kar se v naprej zahvaljujem.

Moj naslov je: Louis Schwasnica, 86 Herman Blvd., Franklin Sq. Long Island, N.Y.

POZOR MONTREAL!
Ob ogromni javni zahtevi
se bo prikazoval film
K A M E N I T I C V E T

V "HIS MAJESTY'S" v petek, soboto in nedeljo; 9. 10. 11. jan.

ma. . . Šest nepozabnih ur je preteklo. Proti jutru, ko je na vzhodu vstajala zora in pozdravljala izmučene brigadirje, je prenehal tudi dež. Ko je komandir zaključil delovni čas, so se graditelji vračali v svoje barake s prav svežo pesmijo, kot oni, ki so vstajali in šli na delo.

Mihajlo je nestrpno čakal, da objavijo rezultate. Komandant in statističar sta izražala in glej saj nista mogla verjeti. Prva četa je prekorajčila normo za 30 procentov, Mihajlova pa za 46.

Zmagali so. Dobili so prehodno zastavico.

"Hura, hura, hura." Njemu so vzklizali najbolj, saj je imel najboljše rezultate v celi brigadi. Vendar je ostal nenavadno miren in tih. Četa je po izvojevanju zmagi zaplesala kolo on pa je sedel na prag in se zamislil. . .

"Le kaj premišljuje?"

Leposava je prišla k njemu, da bi mu častila. "Kaj nisi zadovoljen z uspehom?"

"Tako lepo sem sanjal. . ."

Sprva ga ni razumela, kasneje pa se je spomnila, ko ga je sinoči budila ravno na tem mestu, kjer je sedel sedaj. Čudila se je, da po taki borbeni noči ni mogel pozabiti svojih sanj in ga nagovorila, da ji jih je povedal.

Mihajlo je tiho pripovedoval o zlati pšenici, o traktorjih, o krdelih zdrave živine, o belih kokoškah in svoji dragi Jani. . . O veliki bogati domačiji, ki se imenuje zadruga.

"Lepe sanje, lepe. Ali zato ti ni treba biti tako zamišljen. Vse, kar si sanjal, boš lahko kmalu doživel. Ali v vaši vasi še ne ustanavljajo zadruge?"

"O, da. . ."

"No, potem je vse v redu."

Hotela je k počitku, toda Mihajlo jo je prosil, naj še ostane pri njem. Žalosten, da je, ji je dejal.

"Ko sem prišel na progo sem pozabil svoje težave. Pustil sem sicer doma ženo in dva otroka, a vse to me ne bi skrbelo, če. . ."

"No kaj, Mihajlo, povej mi, morda ti bo lažje pri srcu."

"Veš moji stari so od hudiča."

Bolj ko jim človek pripoveduje, kako pametno bi bilo, če bi pristopili k kmečki obdelovalni zadrugi, bolj so trmasti. Mati se kar trese od jeze, če ji omenim, da bi dali nekaj zemlje, vsaj moj del. Oče pa od tistega dne niti ne govori več z menoj. Ko sem oženil sicer pridno a siromašno Jano, sva se zme-nila, da bova pristopila k zadrugi in marljivo delala. Na starše nisva mislila. Že taklo so mi je branili, ker ni nič imela. Od tistega dne, ko je odločno potegnila z menoj v prepiru glede zadruge, pa so jo še bolj zasovražili. Odsila je k svoji stari materi, kjer komaj živi-tari-jo."

"A ti pa na progo; kako to, da si jo pustil samo?"

"Slišal sem o raznih strokovnih tečajih na progi."

"Ja, in?"

"Odločiti se bo treba. Domači so trmasti, jaz pa še bolj. Od doma bom šel. Ko zgradimo progo, se bom prijavil za mehanični tečaj, čeprav sem že oženjen in imam otroke. Tako bom najhitreje postal samostojen."

"A domačija?"

"Naj ostane kjer je, zaradi mene je lahko ponesoje v grob."

Odgovoril je odločno, le pogled je žalostno uprl v neznane daljave. Tam je žito valovilo, traktorji so peli in neštete črede ovac so žvenkljale prek planjave.

"Morda bodo doma le popustili."

"Nikdar. . ."

Prekinil ju je komandant, ki je prinesel mladinsko "Borbo". Leposava je hlastnila po časopisu in čitala. Mihajlo pa je bil še vedno zatopljen v svoje sanje.

"Poglej, Mihajlo!" Čitala mu je počasi novo vest: "V prvi strokovni brigadi je končalo 140 mladincev mehanični tečaj. Po končanih iz-pitih so bili dodeljeni v razna državna podjetja, kjer so nastavlje-ni kot pravi plačani delavci."

Mihajlu se je lice nenadoma raz-jasnilo.

"Leposava, odločil sem se."

Mihajlove sanje so se razbile, a rodila se je stvarnost, v kateri je na stotine mladih graditeljev našlo svojo pot v bodočnost. Mi-hajlo je stopil nanjo z isto jekleno voljo, kakor je žarela iz njega po noči, ko si je s svojo četo priboril prehodno zastavico.

Vera Petković.

(Po Delavski Enotnosti)

POIZVEDBA

Rad bi izvedel za svojega ne-čaka John Kajin. Če kdo ve kje se nahaja ali če, bo sam čital te vrstice naj se zgleda na:

Louis Ostronich
1820 Alexis Rd.
Windsor, Ont.

PESEM GORA

MISKO KRANJEC

Natvezla je še mnogo podobnih stvari, ki so si opo-rekale, in iz česar je Maks spoznal, da se je v njej nekaj zapletlo, pa da zdaj ne najde poti iz svoje notranje zme-de. Vsa hvala Nemcem, ki ji je še uhajala z jezika, je bi-la prisiljena, ker se še ni hotela ukloniti pred Maksom. V njeni notranjosti pa je, kakor je Maks sprevidel, tičal brezupen strah pred nečem nepoznanim, kar je trenutno še daleč, a kar z brezpogojno doslednostjo mora priti.

Od takrat je Maks dobival najboljše poročila. Zdelo se je, da se Vida posebej trudi, da bi mu ustregla.

Ko je torej srečal kurirje, ki so se otovorjeni vračali od Sivčevih, je Lahu povedal, da bo to treba vrniti.

"Kaj se to pravi?" je tedaj dejal Vojko. "Niti par-tizan ni. Mar se bomo zdaj še na skrivače ozirali? je po-slednje godrnjal.

Vendar je Maks slišal, nakar je čez čas odgovoril:

"Ljubi Flajs, stvar je taka, da meni ni treba skrbeti mnogo za mojo varnost. Če za tvojo prav tako, ne vem. Vem pa, da je za druge dobro, ako so vendar le malo na varnem."

Nemčurja sta", je odvrnil Vojko. "Ona pa je povrhu še izdajalka in švabska priležnica. Po mojem bi bilo naj-bolje, in to bi tudi morali, z njima na kratko opraviti. In kdor ju zagovarja, ta dela proti interesom slovenskega naroda, dela proti Osvobodilni fronti."

"Že prav, tovariš Vojko," je rekel Lah. "Tu zdaj ne bomo razpravljali o teh stvareh. — Napravili bomo, ka-kor pravi Maks. Ne sicer, ker bi ga ubogali, če on reče. Upam, da pride k nam in bo komandirju pojasnil, zakaj je tako dobro. Maks mora imeti razloge zato."

"Da, razloge ima", je dejal Vojko. "Svoje ljudi bra-ni."

Maksa je za trenutek pogrelo, vendar se je prema-gal in mirno odgovoril:

"To niso moji ljudje. Vem, da sta nemčurja in da sta če že ne izdajala, česar ne morem dokazati, pa vsaj od-padla od slovenskega naroda. A za svoje grehe bosta že odgovarjala. — Če bi bilo potrebno, izprazniti njuno hi-šo, bi to nekdo že davno prej napravil, in to bo tudi stor-il, ko bo potrebno. Toliko tebi. Volku bom že pojasnil. Zdaj pa se vrnemo."

Vračali so se s tovari, ki so jih nato pri Sivčevih v veži odložili. Razen Vojka nobeden ni rekel besede. Vojko pa je zagodrnjal nekam zadovoljno:

"Dobro, da sem jo vsaj ostrigel."

Maks ni razumel, kaj je hotel povedati. Postal je jasno šele kasneje.

Ko so odhajali, je skoraj pol ure ostal zunaj in pri-sluškoval, šele nato je stopil v hišo.

V hiši je našel starega gospoda Sivca ležečega na divanu v Vidini sobi. Možak je imel obvezano glavo in če že ni bil v nezavesti, je bil kakor pijanec, ki nikogar ne pozna in se za nikogar ne zmeni. Kljub vsej nesreči, ki jo je zadela, je Vida posvetila vso skrb svojememu stricu. Toda, ko jo je pogledal, je Maks prvi trenutek skoraj ni poznal: bila je čudna izmalčena, nič podobna sebi. In šele počasi je dognal, da je bila — ostržena.

Ko je Vida zagledala pred sabo Maksa, je bilo nje-nih moči in njene hrabrosti konec. Bila je prepričana, da se je bilo vse to zgodilo pod Maksovim vodstvom in z nje-govo voljo, pa da je zdaj isti Maks prišel na poslednji ob-račun. Tedaj si je z roko zakrila oči, kriknila in se se-sedla.

Maks ji je pomagal, da se je osvestila. Potem je gledal na njo z nekim pomilovanjem: starca, ki je bil bled kakor stena in je imel tako smešno obvezano glavo, nato spet nekaj tako samozavestno in oholo Vido. S svojo ostrženo glavo, z nepobarvanim obrazom, a s sledovi užitega življenja na njem je bila bedna. Nekoč jo je po-miloval v njenem hlastanju po življenju, ker je mislil, da bo prej ali slej strmoglavila v prepad. Zdaj je bila zanj samo še predmet, ki mu lahko koristi, a mu je vseeno, kdaj bo doigrala. Ta trenutek je tudi vedel, da mora za-njo prej ali slej priti poguba, pa naj pride po komer koli.

Vida si je opomogla. Kakor jo je sicer navdajalo brezmejno sovraštvo do njega, ki je stal pred njo, jo je navdajal prav tak strah. Neznansko se je bala smrti. To sovraštvo in ta strah je čutili iz njenega glasu, ko mu je rekla:

"To je torej vaše delo in vaša poštenost? Zato ker sem držala besedo in se celo trudila za vas. Lepo ste se pokazali. Vedela sem, pa tudi so mi povsod rekli, da pri vas ni moške besede."

"Zgodila se je nerodnost", je rekel Maks mirno. "Moje delo je samo, da so se vse vaše stvari vrnile na prostor. Niti malo nisem prelomil besede."

"Čigavo delo je pa potem tole?" In že mu je poka-zala svojo ostrženo glavo, na kateri so bili vedno tako lepi umetni kodri. Zdaj je bila ta glava podobna glavam vaških paglavcev, katerim mati sama s škarjami posku-bi lase, da so potem strašni.

Ko je spet dvignila obraz, je videl, kako so ji debele solze sramote in jeze polzele po licih. Dvignila je roke in si z lanmi pokrila svojo nakaženo glavo. "Ali sem še ženska?" je hlipala. "Ali naj še živim?" Kako naj grem še med svet? Nikamor več ne morem, nikamor! In to je vaše delo!"

Maks se je moral posmehniti. "Nič hudega ne bo, ako nekaj časa ne boste letali po svetu. Morda bi bilo dobro, ako bi bili vse življenje tako oskubeni. — A mo-je delo to ni, pač pa nekoga drugega, ki ga vi dobro po-znate in o katerem ste nekoč tako vzvišeno govorili."